

رهنمودهایی در زمینه آموزش شهروندی دموکراتیک بر اساس حقوق و مسئولیتهای شهروندی

از: The Committee of Ministers on May 1999 at its 104th Session

اقتباس از :

دکتر سیدجلال صدرالسادات^۱ و لیلا صدرالسادات^۲

چکیده :

قانون ، و میراث فرهنگی مشترک که با تنوع موجود در آن کشور غنا یافته است ، استوار باشد . نیز مسئولین متقاعد کرده باشند که یافتن جواب برای همه چالشها ، مستلزم تلاشهای مشترک عامه مردم و سازمانهای عمومی است ، و نظام آموزش و پرورش در تربیت شهروندان مسئول و فعال ؛ نقش اساسی را به عهده دارد . به علاوه ، باور عامه مردم این باشد که لازم است فرهنگ مربوط به حقوق بشر و مسئولیتهای عمومی بر اساس وحدت ، فرصتهای مساوی ، همکاری ، شامل سازی ، و انسجام اجتماعی

قطعاً موضوع آموزش شهروندی دموکرات بر اساس حقوق و مسئولیتهای شهروندی در یک کشور ، معطوف به ایجاد جامعه‌ای آزاد ، شکیبا و منصف است که در آن ارزشهای عامه مردم رعایت شود و بر تجاربی که هدفش ارتقاء دموکراسی کثرت‌گرا ، احترام به حقوق بشر ، مسلط بودن

^۱ دکترای مددکاری روانی-اجتماعی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم

بهریستی و توانبخشی

^۲ فوق‌لیسانس آموزش زبان انگلیسی از دانشگاه علامه طباطبائی و محقق

تقویت شود و زمینه لازم برای شهروندان فراهم آید، تا بتوانند از:

آزادی فهمی نه به عنوان یک میراث یا هدیه‌ای از نسلهای گذشته، بلکه به عنوان شیوه و نحوه زندگی که بایستی آموخته شود، تقسیم گردد، و بهبود یابد را بدست آورند و بین حقوق و مسئولیت‌هایشان در سطح محلی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی تعادل برقرار نمایند. به آموزش و پرورش به عنوان تجربه یادگیری همیشگی و ابراز مفید نگاه کنند که از طریق آموزش‌های رسمی و غیررسمی و مجموعه‌ای از عمل‌ها و فعالیتها، آنان را قادر می‌سازد که برای شرکت فعال و همه‌جانبه در جامعه آماده شوند و خودشان سرنوشتشان را بدست بگیرند. مسئولین نیز به این نکته باید واقف باشند که لازم است هر شهروند به طریق مناسب، حداقل دانش، مهارت‌ها، نگرش‌ها و ارزشهایی را کسب کند که بتواند یک درک اساسی از اینکه دموکراسی و نهادهایش چگونه کار می‌کنند؛ معنای درست حقوق بشر و ضمانت آنها در زندگی روزمره چیست؛ مهارت‌های اجتماعی و مشارکتی؛ توانایی برقراری ارتباط مؤثر با افراد؛ زندگی کردن با هم؛ احترام به ارزش ذاتی و مساوی برای همه افراد بشر را بدست آورند؛ و برای حل کشمکشها از ابزارهای غیر خشونت استفاده کنند؛ انتخابهای آگاهانه بر اساس تفکر انتقادی داشته باشند؛ و در آزادی به عنوان یک مصلحت عمومی سهیم شوند.

شهروندان باید به این فهم دست یابند که مدرسه یک نهاد تربیتی منظم برای تمرین حقوق بشر و مسئولیت‌هاست، و کارگزاران باید این باور را بوسیله برنامه‌های آموزشی فرد از طریق یادگیری تجربی، یادگیری جمعی، حل

مسأله و یادگیری از طریق انجام دادن، در آنها به وجود آورند؛ و نیز برنامه‌ها باید شامل حقوق و مسئولیتها هم به عنوان مضمونهای خاص و هم به عنوان اصل به شدت مرتبط به همه فعالیت‌های آموختن باشد.

بطور کلی، آموزش و پرورش برای تمرین شهروندی دموکراتیک بایستی یک بعد قاطع زندگی مدرسه باشد؛ بخش مهمی کلاس، و خارج از فعالیت‌های مدرسه بشود؛ بخش مهمی از مشارکت دانشجویان بایستی از طریق درگیر کردن آنها در اداره دانشگاه، خوابگاهها، خدمات جامعه، فعالیت‌های فرهنگی خارج از دانشگاه، فعالیت‌های داوطلبانه خیریه و... فراهم گردد. هم‌تعلیم و هم‌تعلیم مجدد بایستی چشم‌انداز وسیعی از حرفه آموزشی معلمان را شامل شود؛ تعلیم پرسنل در همه سطوح نظام آموزش و پرورش بایستی شامل آموزش و پرورش برای شهروندی دموکراتیک، با توجه ویژه به مطالعه مدارک بین‌المللی متمایل به حقوق بشر در نظر گرفته شود، همه نظام‌های پشتیبانی نظیر کتب مرجع، مواد تعلیم و تربیت و منابع، شامل فناوری جدید بایستی انتخاب و ویراستاری شوند تا برای تعلیم و تربیت شهروندان مناسب باشند؛ و آموزش و پرورش شهروندی دموکراتیک یک فرایند باز، در بر گیرنده و جهانی با دسترسی آسان برای کل جمعیت بدون هر گونه تبعیض باشد و جامعه شهری و فرایند یادگیری غیررسمی‌اش باید به عنوان یک تأمین‌کننده اضافی آموزش و پرورش شناخته شوند و...

این مقاله که از منابع مختلف منجمله بیانیه شورای آموزش و پرورش اروپا در خصوص آموزش شهروندی دموکراتیک بر اساس حقوق و مسئولیت‌های شهروندی، اقتباس شده است، توصیه‌های مهم در این زمینه را تحت

تلاشهای مشترک از طرف عامه مردم و سازمانهای عمومی می باشد؛ و

و با آگاهی به اهمیت آموزش و پرورش در تربیت شهروندان مسئول و فعال؛ و با بررسی موارد ذیل:

❖ نقشه مربوط به عملکرد در مبارزه با نژادپرستی،

بیگانه ستیزی ضدیهودیت، و ناشکیبایی (۱)،

❖ قطعنامه (۹۵) ۲۸ کمیته وزرا (۲)،

❖ طرح عملی در جهت تقویت ثبات دموکراتیک در

ایالات عضو (۳)،

❖ پیشنهاد ۱۳۴۶ (۱۹۹۷) مجمع پارلمانی (۴)،

❖ قطعنامه تحت عنوان «ارزشهای اساسی، اهداف و

نقش آینده همکاری آموزشی - پرورشی (۵)، و

❖ بیانیه نهایی پنجمین کنفرانس وزرای اروپایی

مسئول در مساله جوانان (۶).

ما برانیم تا:

۱) شهروندی دموکراتیک را بر اساس اصول اساسی

شورای اروپا ارتقاء دهیم؛

۲) فرهنگ مربوط به حقوق بشر و مسئولیت های

عمومی را بر اساس وحدت، فرصتهای مساوی،

همکاری، شامل سازی، و انسجام اجتماعی تقویت

کنیم؛

۳) فهمی از آزادی را نه به عنوان یک میراث، یا به

عنوان هدایه ای از نسلهای قبلی و یا یک مفهوم بدرد

نخور، بلکه به عنوان شیوه و نحوه زندگی که بایستی

آموخته شود، تقسیم شود و بهبود یابد، را بیان کنیم

۴) موانع موجود که مانع مشارکت فعال در زندگی

می شود را برای اطمینان از ثبات اجتماعی، استمرار

و پیشرفت، کاهش دهیم؛

عناوین مقدمات، تشکیلات آموزش و پرورش و برنامه ها،

نظام های تربیتی و پشتیبانی، شایستگی های کلیدی یک

فرهنگ دموکراتیک، و یادگیری مادام العمر برای یک

فرهنگ دموکراتیک جامعه شهری، مشارکت و همبستگی

پی می گیرد.

مقدمه :

کمیته وزراء در جلسه ۱۰۴ مورخ ۱۹۹۹، نسخه

۸۶/۱۱/۹۸ در پنجاهمین سالگرد شورای اروپا، تحت ماده

: ۱۵.b، قانون شورای اروپا، مطابق با تفویض اختیار

داده شده به ایشان توسط دومین شورای سران ایالات و

دولت اروپا، با توجه به نکات زیر خط مشی سیاسی جدید

خود را اتخاذ می نماید:

الف- با در نظر گرفتن وظایف در ارتباط با حقوق بشر در

بیانیه سالانه حقوق بشر در کنگره حقوق بشر، منشور

اجتماعی اروپا و موارد دیگر؛

ب- با توجه به این موضوع که هدف و مأموریت شورای

اروپا در ایجاد یک جامعه آزاد، شکیبی و منصف که بر

اساس ارزشهای عامه مردم شکل گرفته باشد؛

ج- با تأکید بر تجربه شورای اروپا در ارتقاء دموکراسی

کثرت گرا، احترام به حقوق بشر، تسلط داشتن قانون، یک

میراث فرهنگی مشترک که با تنوع موجود غنی شده باشد

د- با به رسمیت شناختن قابلیت نهادی تشکیلاتمان تا

بتواند عملکردی به عنوان یک وسیله تبادل نظر درون

حکومتی و درون پارلمانی باشد که توسط شبکه

متخصصین و سازمانهای ایالتی و ملی مورد حمایت قرار

گرفته است؛

ه- با متقاعد شدن به این موضوع که یافتن جواب برای

همه چالشهایی که جامعه با آن مواجه است، مستلزم

۲-۵- مشارکت دانشجویان بر مبنای خودمختاری دانشگاه ، بایستی حتی بیشتر از فرمهای رایج در آموزش و پرورش دانشگاهی حاصل شود . یک بخش مهمی از مشارکت بایستی از طریق درگیر کردن آنها در اداره دانشگاه و خوابگاهها ، مشارکتشان در خدمات جامعه ، فعالیتهای فرهنگی خارج از دانشگاه ، فعالیتهای داوطلبانه و خیریه ، مرکز پیشنهادات ، فعالیتهای ورزشی ، انجمنها ، کلوپها و شبکههای علمی ؛ نمایش داده شود .

۳- نظامهای تربیتی و پشتیبانی

۳-۱- هم تعلیم و هم تعلیم مجدد ، (قبل - خدمت و حین - خدمت) معلمین بایستی چشم انداز وسیعی از حرفه آموزشی را شامل شود ، زیرا معلم نه تنها انتقال دهنده دانش و تجربه است ، بلکه او بایستی یک مربی ، یک تسهیل کننده یادگیری ، یک توصیه کننده ، و یک سازنده ارزش ، نیز باشد .

۳-۲- تعلیم پرسنل در همه سطوح نظام آموزش و پرورش (معلمین ، مدیران ، بازرسان ، تربیت کنندگان معلم) بایستی شامل آموزش و پرورش برای شهروندی دموکراتیک ، با توجه ویژه به مطالعه مدارک اروپایی و بین المللی ، فتمایل به حمایت از حقوق بشر ، باشد .

۳-۳- آموزش و پرورش در حقوق بشر رواداری بایستی تعلیم و تربیت همه پرسنلی که صاحب قدرت خاص در جامعه هستند (ادارات عمومی ، پلیس ، شکل دهندگان باورها) را دربر گیرد .

۳-۴- همه سیستمهای پشتیبانی ، نظیر کتب مرجع ، مواد آموزشی - پرورشی و منابع ، شامل فناوریهای جدید ، بایستی انتخاب و ویراستاری شوند تا برای تعلیم و

پرورشی بایستی روابط مکمل ، مستمر و همخوانی وجود داشته باشد .

۲- تشکیلات آموزشی - پرورشی و برنامهها

۲-۱- مدرسه بایستی یک نهاد تربیتی ، منظم برای تمرین حقوق بشر و مسئولیتها باشد . برای یادگیری این موضوع که شهروندی دموکراتیک را در محیط بلافصل فرد چگونه تمرین کنیم ، لازم است که این موضوع قسمتی از هر مرحله برنامه آموزشی فرد از طریق یادگیری تجربی ، یادگیری جمعی ، حل مسأله ، یادگیری فطرتاً برانگیخته شده و یادگیری از طریق انجام دادن ؛ باشد .

۲-۲- برنامه آموزشی کامل ، بدون توجه به موضوع یا نهادهای یادگیری ، لازم است شامل حقوق و مسئولیتها هم به عنوان مضمونهای خاص و هم به عنوان اصول به شدت مرتبط به همه فعالیتهای آموختن ؛ باشد .

۲-۳- آموزش و پرورش برای تمرین شهروندی دموکراتیک بایستی یک بعد قاطع زندگی مدرسه ، جو کلاس درس ، و خارج از فعالیت های مدرسه ؛ بشود . در این حس مشترک بایستی روشهای تعاملی و مشارکتی ، حلقه های ارتباطی مدرسه و تبادلات ، زندگی همکاری کننده اشخاص و معلمین ، گفت و شنودهای اجتماعی ، همکاری مدارس ؛ اجتماعات محلی ، والدین ، نهادهای مردمی و مراجع سیاسی را مورد تشویق قرار دهیم .

۲-۴- آموزش و پرورش و بعد درون فرهنگی در آموزش و پرورش بایستی به عنوان یک وسیله قدرتمند برای ایجاد فهم از طریق تمام میراث فرهنگی عمومی ، غنای تنوع و مسئولیتهای سهیم شده به عنوان شهروندان اروپایی ، ارتقاء داده شود .

مراقبت شهروندان مناسب باشند. لازم است که محتویات و برنامه‌های تعلیم و تربیت نوآورنده برای موقعیت‌هایی که شهروندان در زندگی روزانه مواجه می‌شوند، مناسب‌سازی شوند.

۴- یادگیری مادام‌العمر برای شهروندی دموکراتیک

۴-۱- آموزش و پرورش شهروندی لازم است که یک فرایند باز، در برگیرنده و جهانی، با دسترسی آسان برای کل جمعیت، بدون هرگونه تبعیض و... باشد و بایستی استعداد بر خود را با جهش‌هایی که در اقتصاد، فرهنگ و جامعه به طور کلی اتفاق می‌افتد را تقویت کند.

۴-۲- از آنجا که نگرانی راجع به بی‌ثباتی شغل در حال افزایش است، تلاش‌ها بایستی در جهت ایجاد یک کار مرتبط با آموزش و پرورش شهروندی، صورت گیرد. این موضوع متضمن جریان‌های جدید در مثنی‌های آموزش و پرورش و برنامه‌های بزرگسال؛ ارتقاء همکاری بین اسخام کنندگان و اسخام شونندگان؛ بازرگانی مهیج شامل جنبه‌های اجتماعی و شهری در تربیت شغلی مستمر بسط شایستگی‌ها و مهارت‌هایی که به افراد زمینه شرکت موفقیت‌آمیز در الگوهای متنوع تولید و تغییرپذیری شغلی و خلق یک شهروند آگاه و مولد را فراهم می‌کند، است. ۴-۳- آموزش و پرورش شهروندی بزرگسال بایستی در همه پروژه‌های توسعه مناسب، از طریق تشویق اسخام کنندگان مراجع عمومی، اجتماعات محلی، سازمان‌های مردم عادی و نهضت‌های اجتماعی برای ارتقاء یادگیری و ابتکارات شهروندی خودشان تلقیق شود و مشارکت فعال آگاهی شهروندی و خلاقیت بایستی به عنوان پایه‌های هر مثنی توسعه منابع بشر مورد توجه قرار گیرد.

۵- جامعه شهری، مشارکت و همبستگی

۵-۱- جامعه شهری و فرایندهای یادگیری غیررسمی‌اش بایستی به عنوان یک تأمین کننده اضافی آموزش و پرورش شهروندی شناخته شود.

۵-۲- جامعه شهری فعال به معنی شناخت مشارکت قوی‌تر سازمان‌های غیردولتی و گروه‌های اجتماعی محلی، همچنین پذیرش آنها در خط‌مشی‌های مشورتی، نظارت و ارزشیابی آموزش و پرورش است. آن همچنین به معنی پشتیبانی سازمانی و مالی‌ای که به عهده بخش عمومی است، می‌باشد.

۵-۳- مشارکت توده جوان عنصر کلیدی در حفظ یک فرهنگ دموکراتیک با نشاط است. تأمین پشتیبانی به سازمان‌های توده جوانان و پروژه‌هایشان آنها را قادر می‌سازد که با حقوق و مسئولیت‌هایشان از طریق رویکردهای یادگیری غیررسمی، آشنا شده، و در تقویت جامعه شهری شرکت نمایند.

۵-۴- با چشم‌اندازی نسبت به توسعه و ترویج آموزش و پرورش برای شهروندی دموکراتیک به توده وسیع‌تر جامعه، کارکرد آموزشی - پرورشی وسایل ارتباط جمعی بایستی مورد تقویت قرار گیرد. لازم است که همیاری قویتری را بین وسایل ارتباط جمعی، تکنولوژی‌های جدید و آموزش و پرورش شهروندی، اطمینان از دسترسی مساوی نظام‌های باز و یادگیری با فاصله و استفاده از منابع جایگزین و رقابتی اطلاعات را توسعه دهیم.

References :

- http : // ukrainet . iatp. Kier. Ua reseach . en. است که مشارکت فوری بین بخشهای عمومی و خصوصی اجتماع را در سطح محلی ، ناحیه‌ای ، ملی و جهانی مورد توجه قرار دهد . همکاری درون بخشی بین مراجع آموزش و پرورش و دیگر پارلمانها و خدمات دولتی ، همچنین می‌بایست توسعه داده شود .
- Html .
- The first Council of Europe summit (vienna, 8-9 octore 1993) .
- Resolution (95) 38 of the committee of Ministers on Council of Europe's cultural strategy
- The Action plan to strengthen democratic stability in the member states, initiated at the second council of Europe summit (Strasbourg, 10-11 October 1997)
- Recommendation 1346 (1997) of the parliamentary Assembly on Humman Rights Education
- The Resolution entitled "Fundamental values, aims and future role of educational co-operation in the Council of Europe", adopted by the 19th session of the Standing Conference of European Ministers of Education (Kristiansand, 22-24 June 1997);
- The final Declaration of the 5th Conference of European Ministers responsible for Youth (Bucharest, 27-29 April 1998);